

ASSIGNATURES

Història de l'art i el disseny moderns

El període estudiat es correspon amb un període clau de la cultura occidental: el de la industrialització i la consolidació de la modernitat com a model. Seguirem un fil conductor cronològic que permetrà seguir l'evolució de les disciplines del disseny de l'art, tot lligant-les amb el seu context històric.

Al final del curs l'alumne serà capaç distingir els estils i les escoles principals del disseny i de l'art entre 1815 i 1945. Es desenvolupa la capacitat d'analitzar els productes de disseny o artístics característics d'un temps que posa les bases de la nostra cultura actual, en les seves dimensions ideològica i material.

L'objectiu fonamental de l'assignatura és assolir un coneixement de la història del disseny, vinculada a l'evolució social i al debat artístic que permeti entendre l'origen de la disciplina i d'una sèrie de problemes clau que afecten la nostre contemporaneïtat.

Codi

200645

Crèdits

6 ECTS

Curs

2

Semestre

1

Matèria

Art

Professorat

José Luís Corazón

Llengües

Català

Prerequisits

Haver cursat les assignatures "Introducció a la Teoria del disseny i l'art" (200639) "Introducció a la història del disseny i l'art" (200641). Tenir unes nocions bàsiques sobre l'evolució del disseny i sobre la història de l'art, que seran aprofundides al llarg de l'assignatura.

Continguts de l'assignatura

1. Introducció: la tradició i el futur. L'època del romanticisme: la natura i la genialitat. Els conceptes de pintoresc i de sublim. El realisme i l'apologia del treball rural. La caricatura i la premsa.
2. L'industrialització: l'arquitectura de ferro, el ferrocarril i les exposicions universals. El gust burgès: el biedermeier i l'eclecticisme. La polarització de gèneres en l'indumentària. El naixement de la indústria de la moda.
3. Les grans reformes urbanístiques. El naixement de la ciutat moderna i l'experiència urbana. Paris i Barcelona. La fotografia.
4. Nous models visuals. La fotografia. L'impressionisme i l'esteticisme.
5. William Morris i les Arts & Crafts. La redefinició de l'artesanía i l'aparició de la figura del dissenyador: objectius i procediments. Thonet.
6. L'art Nouveau (I). La fi de segle.
7. L'art Nouveau (II). Arquitectura, mobiliari, objecte, arts gràfiques (el cartell publicitari).
- 8 i 9. El camí cap al funcionalisme i el rigor formal: Loos, els Wiener Werkstaete, la Werkbund i l'AEG. El fordisme. Industrialització i consum.
1. El sistema de la ruptura. Les avantguardes: fauvisme, expressionisme, cubisme i futurisme. El collage. Les parole in libertà. La Primera Guerra Mundial com a punt d'inflexió.
2. Nihilisme i utopia. La tabula rasa dadaista. Els projectes utòpics: el constructivisme soviètic. El formalisme de De Stijl.
3. L'escola de la Bauhaus. Del romanticisme artesà al funcionalisme d'avantguarda.
4. El racionalisme arquitectònic. Le Corbusier. El GATPAC i els projectes d'higienització.
5. L'Art Déco. L'exposició de Paris 1925. L'importància de l'estil. Les contaminacions entre avantguarda i conservadurisme. La revista D'ací i d'Allà: una modernitat local.
6. El surrealisme. La teoria de l'objecte surrealista i les exposicions. El nou paisatge urbà: el gratacels.
7. La cultura moderna als anys trenta. El streamline. El cinema (Walter Benjamin). Modernitat i kitch.

Metodologia docent i activitats formatives

Per a cada tema es realitzarà una classe magistral amb el grup en plenari. Aquesta classe pot ser també participativa, amb presentacions públiques de textos i peces proposades pel professor a preparar prèviament en grup o individualment.

A cada tema li correspon també una classe en seminari de debat i posada en comú del treball realitzat individualment per part dels alumnes a partir de qüestionaris, lectures proposades i altres exercicis. Es combinaran les presentacions orals amb l'entrega de les

respostes per escrit.

ACTIVITATS FORMATIVES

✕ Classes Teòriques

ECTS: 20%

Metodologia d'ensenyament /aprenentatge: Classes magistrals i debat en gran grup.

Competències: CE10, CE16, CE19, CT15

✕ Seminaris de discussió de textos i obres artístiques

ECTS: 10%

Metodologia d'ensenyament /aprenentatge: Presentacions de textos i obres artístiques i discussió crítica col·lectiva

Competències: CE16, CE19, CT19, CT20

✕ Lectura de textos

ECTS: 20%

Metodologia d'ensenyament /aprenentatge: Treball autònom de lectura comprensiva de textos

Competències: CE16, CE19, CT3

✕ Estudi

ECTS: 20%

Metodologia d'ensenyament /aprenentatge: Treball autònom de realització d'esquemes, mapes conceptuals i resums

Competències: CE10, CT2

✕ Recerca de documentació

ECTS: 10%

Metodologia d'ensenyament /aprenentatge: Ús de bases de dades bibliogràfiques a partir de paraules clau, consulta de fonts documentals en biblioteques especialitzades i arxius.

Competències: CT2, CT3

✕ Redacció de treballs

ECTS: 15%

Metodologia d'ensenyament /aprenentatge: Redacció d'un assaig a partir d'una guia per a la seva realització

Competències: CE16, CT2,CT3, CE19, CT20

✕ Avaluació

ECTS: 5%

Metodologia d'ensenyament /aprenentatge: Proves escrites i presentacions orals

Competències: CE10, CE16, CE19

ACTIVITATS DIRIGIDES

✕ Classes magistrals i debats en gran grup

Hores: 30h

Resultats d'aprenentatge: CE10.3, CE16.6, CE19.4, CE19.5, CT15

ACTIVITATS SUPERVISADES

- ✗ Realització d'anàlisis interpretatives d'obres de disseny i art

Hores: 10h

Resultats d'aprenentatge: CE16.6, CE19.2, CE16.7, CE19.5

- ✗ Realització d'un estudi sobre una peça històrica de disseny

Hores: 40h

Resultats d'aprenentatge: CE16.5, CE16.6, CE19.1

ACTIVITATS AUTÒNOMES

- ✗ Preparació de les lectures de curs

Hores: 20h

Resultats d'aprenentatge: CE16.5, CE16.6

- ✗ Exercici d'anàlisi de les lectures

Hores: 30h

Resultats d'aprenentatge: CE16.5, CE16.6, CE19.2

- ✗ Anàlisi interpretativa d'obres de disseny i art

Hores: 20h

Resultats d'aprenentatge: CE19.2, CT15, CT19

Avaluació

Avaluació continuada:

- ✗ **30%** Prova 1
- ✗ **30%** Prova 2
- ✗ **30%** Treball de curs
- ✗ **10%** Participació oral

Es faran dues proves escrites presencials que eliminaran matèria d'estudi a mesura que avanci el curs. Les proves inclouràn comentaris d'obres i de textos. La lectura dels textos és imprescindible per superar l'assignatura. Les notes d'avaluació es donaran en el termini d'una setmana aproximadament. L'objectiu de cada nota d'avaluació parcial és que l'alumne pugui tenir-la en compte i corregir les seves possibles mancances. En el cas de que el resultat d'una de les proves sigui molt deficient es plantejarà una re-avaluació, independentment del resultat de la mitjana. En aquest cas, el conjunt de les proves d'avaluació a revisar s'entregarà de nou a final de curs en dossier. Participació oral activa als seminaris: es valorarà el grau d'atenció i l'esforç d'elaboració de preguntes i comentaris a propòsit del material visual i textual proposat a classe.

Avaluació formativa:

Realització d'un treball de curs tutel·lat consistent en un la realització quadern de bitàcola en el que es farà una reflexió personal i regular sobre les diferents sessions de treball a classe i sobre les lectures.

Assistència mínima del 80 % de les classes i seminaris de manera no justificada. L'alumne ha de presentar en tots els casos els exercici demanats i haurà de fer un treball

substitutori en el cas de no haver assistit a algun dels seminaris. En aquest cas, l'alumne s'ha de posar en contacte amb el professor per a determinar la recuperació de les activitats a les quals no hagi assistit.

Examens:

60% Dues proves escrites (30% + 30%) consistents en el comentari documentat d'algunes obres i en preguntes de caràcter teòric referides als continguts principals exposats a classe i als textos. S'avaluaran els coneixements sobre la matèria i la correcta expressió dels mateixos. La primera prova servirà per alliberar matèria i no caldrà repetir-la si està aprovada.

Es considerarà "no presentat" l'alumne que no assoleixi una assistència mínima del 80 % de les classes i seminaris de manera no justificada. L'alumne ha de presentar en tots els casos els exercicis demanats i haurà de fer un treball substitutori en el cas de no haver assistit a algun dels seminaris. En aquest cas, l'alumne s'ha de posar en contacte amb el professor per a determinar la recuperació de les activitats a les quals no hagi assistit. Els terminis de lliurament es compliran estrictament. Independentment de la mitjana, les proves suspeses s'hauràn de refer a la recuperació. La còpia o el plagi es sancionen amb un 0 a l'assignatura.

ACTIVITATS D'AVUACIÓ:

✗ Dues proves escrites (assaig i resposta a qüestionari) **Hores:** 4h **Resultats d'aprenentatge:** CE16.5, CE16.6, CT3

✗ Realització d'un quadern de bitàcola
Hores: 7h
Resultats d'aprenentatge: CE16.5, CT2, CT3, CT19, CT20

Bibliografia i enllaços web

LECTURES OBLIGATÒRIES (LES DIFERENTS EDICIONS POSSIBLES ES COMENTARAN A CLASSE)

- ✗ Charles Baudelaire: *Le peintre de la vie moderne* [El pintor de la vida moderna], (parts I-V IX i XIII), 1863.
- ✗ William Morris. *Art under plutocracy* [L'art sota la plutocràcia], 1883
- ✗ Adolf Loos: *Ornament und Verbrechen* [Ornament i delictes] 1908;
Möbel für Neuvermählte [Mobles per a noves parelles], 1918;
Die Abschaffung der Möbel [La supressió dels mobles], 1924.
- ✗ Walter Benjamin: *Das Kunstwerk im Zeitalter seiner technischen Reproduzierbarkeit* [L'art a l'època de la seva reproductibilitat tècnica] (1-7 i 14-epíleg), 1936.
- ✗ Le Corbusier: *Défense de l'architecture* [En defensa de l'arquitectura], 1933.

BIBLIOGRAFIA BÀSICA RECOMENADA

Manuais i llibres de referència

- ✕ Barnicoat, John. Los carteles. ***Su historia y su lenguaje***, Barcelona, Gustavo Gili, 1972.
- ✕ Bürdek, Bernhard. ***Diseño. Historia, teoría y práctica del Diseño Industrial***. Gustavo Gili, Barcelona, 1994.
- ✕ Calinescu, Matei. ***Cinco caras de la modernidad. Modernisme, vanguardia, decadencia, kitsch, postmodernismo***. Madrid, Tecnos, 1991.
- ✕ Campi, Isabel. ***Iniciació a la història del disseny industrial***, Barcelona, Edicions 62, 1987.
- ✕ Campi, Isabel. ***La idea y la materia***. Barcelona, Gustavo Gili, 2007.
- ✕ Cerrillo Rubio, Lourdes. ***La moda moderna. Génesis de un arte nuevo***. Madrid, Siruela, 2010.
- ✕ De Fusco, Renato. ***Historia del diseño***, Barcelona, Destino, 1995.
- ✕ Duby, Georges i Arriès, Philippe, ***Historia de la vida cotidiana***, Madrid, Taurus, 2000.
- ✕ De Micheli, Mario: ***Las vanguardias artísticas del siglo XX***, Madrid, Editorial Alianza, 1991.
- ✕ Eisenmann, Stephen F. ***Historia crítica del arte del siglo XIX***, Madrid, Akal, 2001.
- ✕ Massey, Anne. ***El diseño de interiores en el siglo XX***, Barcelona, Destino, 1995.
- ✕ Meggs, Philip B. ***Historia del diseño gráfico***, Barcelona, RM, 2009.
- ✕ Pevsner, Nikolaus. ***Los orígenes de la arquitectura moderna y del diseño***. Barcelona, Gustavo Gili, 1992 [Sources of modern architecture and design, 1968].
- ✕ Satué, Enric. ***El diseño gráfico desde sus orígenes hasta nuestros días***. Madrid, Alianza Editorial, 1990.
- ✕ Schmutzler, Robert. ***El modernismo***. Madrid, Alianza editorial, 1985.
- ✕ Wick, Rainer. ***Pedagogía de la Bauhaus***. Madrid, Alianza Editorial, 2007.

Fonts i textos d'època

- ✕ Cirlot, Lourdes (ed.). ***Primeras vanguardias artísticas: textos y documentos***. Barcelona, Labor, 1999
- ✕ Baudelaire, Charles. ***Salones y otros escritos sobre arte***.

Madrid, Visor, 1999.

- ✕ Benjamin, Walter. ***Iluminaciones***.
Madrid. Taurus. 1980
- ✕ Benjamin, Walter. ***L'obra d'art a l'època de la seva reproductibilitat tècnica***.
Barcelona, Edicions 62, 1983.
- ✕ Loos, Adolf. ***Escritos. Vols I i II***,
Madrid. El Croquis editorial, 2004
- ✕ Morris, William. ***Como vivimos y como podríamos vivir***.
Logroño. Pepitas de calabaza, 2004.
- ✕ Wilde, Oscar. ***Las artes y el artesano***,
Madrid, Gadir, 2010.

Sobre el disseny a Catalunya i Espanya

- ✕ Fontbona, Francesc (ed.). ***El modernisme. 5 volums***, 2003.
- ✕ Barral i Altet, Xavier (dir.). ***Art de Catalunya***.
Edicions de l'Isard, 2001. vols. 10, 11 i 12 dedicats a les arts decoratives i el disseny.
- ✕ Satué, Enric. ***Los años del diseño. La década republicana***.
Madrid, Turner, 2003.
- ✕ ***Revista Coup de Fouet***. Barcelona, Ruta Europea del Modernisme, 2003-actualitat.

Algunes pàgines web recomanades

- ✕ [Disseny HUB](#)
Exposicions sobre disseny produïdes a Barcelona. Poseeix un bon llistat d'enllaços.
- ✕ [Museu de la Ciència i de la tècnica de Catalunya](#)
L'arxiu documental encara està en procés, però s'hi pot trobar informació sobre les exposicions temporals.
- ✕ [Vitra Museum](#)
El Vitra Museum organitza interessants exposicions itinerants.
- ✕ [MOMA de Nova York](#)
Es pot fer una visita virtual de les col·leccions d'art i disseny.
- ✕ [Centre Pompidou](#)
Es pot consultar tota la col·lecció, així com accedir a diversos dossier pedagògics.
També en castellà.
- ✕ [Important col·lecció d'història del disseny](#)

Programació de l'assignatura

ACTIVITATS D'APRENENTATGE

✕ Setmana: 1

Activitat: Classe magistral: Tema 1. Seminari: plantejament del treball de curs

Lloc: EINA

Material: -

Resultats d'aprenentatge: CE16.6, CE19.1, CE19.2, CT15, CT19, CT20, CE16.5

✕ **Setmana: 2**

Activitat: Classe magistral: Tema 2. Seminari: Discussió a classe sobre un text o una peça

Lloc: EINA

Material: Material indicado en la classe magistral

Resultats d'aprenentatge: CE16.5, CE16.6, CT19

✕ **Setmana: 3**

Activitat: Classe magistral: Tema 3. Seminari: Discussió a classe sobre un text o una peça.

Lloc: EINA

Material: Material indicado en la classe magistral

Resultats d'aprenentatge: CE16.6, CE19.1, CE19.2, CT15, CT19, CT20, CE16.5

✕ **Setmana: 4**

Activitat: Classe magistral: Tema 4. Seminari: Comentari de text, segons qüestionari

Lloc: EINA

Material: Dossier de lecturas

Resultats d'aprenentatge: CE16.6, CE19.1, CE19.2, CT15, CT19, CT20, CE16.5

✕ **Setmana: 5**

Activitat: Classe magistral: Tema 5. Seminari: Posada en comú de l'objecte triat per el treball de curs.

Lloc: EINA

Material: Objecte o imatge triat per l'alumne amb tutoria del professor

Resultats d'aprenentatge: CE16.6, CE19.1, CE19.2, CT15, CT19, CT20, CE16.5

✕ **Setmana: 6**

Activitat: Classe magistral: Tema 6. Seminari: Discussió a classe sobre un text o una peça.

Lloc: EINA

Material: Material indicado en la classe magistral

Resultats d'aprenentatge: CE16.6, CE19.1, CE19.2, CT15, CT19, CT20, CE16.5

✕ **Setmana: 7**

Activitat: Classe magistral: Tema 7. Seminari: Comentari de text.

Lloc: EINA

Material: Dossier de lecturas

Resultats d'aprenentatge: CE16.6, CE19.1, CE19.2, CT15, CT19, CT20, CE16.5

✕ **Setmana: 8**

Activitat: Classe magistral: Tema 8. Seminari: Discussió a classe sobre un text o una peça.

Lloc: EINA

Material: Material indicado en la classe magistral

Resultats d'aprenentatge: CE16.6, CE19.1, CE19.2, CT15, CT19, CT20, CE16.5

✕ **Setmana: 9**

Activitat: Classe magistral: Tema 9. Seminari: Discussió a classe sobre un text o una peça.

Lloc: EINA

Material: Material indicado en la classe magistral

Resultats d'aprenentatge: CE16.6, CE19.1, CE19.2, CT15, CT19, CT20, CE16.5

✕ **Setmana: 10**

Activitat: Classe magistral: Prova 2, Tema 10. Seminari: Comentari de text.

Lloc: EINA

Material: Dossier de lectures

Resultats d'aprenentatge: CE16.6, CE19.1, CE19.2, CT15, CT19, CT20, CE16.5

✕ **Setmana: 11**

Activitat: Classe magistral: Tema 11. Seminari: Discussió a classe sobre un text o una peça.

Lloc: EINA

Material: Material indicado en la classe magistral

Resultats d'aprenentatge: CE16.6, CE19.1, CE19.2, CT15, CT19, CT20, CE16.5

✕ **Setmana: 12**

Activitat: Classe magistral: Prova 3, Tema 12. Seminari: Estat de la qüestió treball de curs.

Lloc: EINA

Material: Objeto o imagen escogido por el alumno y con la tutoría del profesor

Resultats d'aprenentatge: CE16.6, CE19.1, CE19.2, CT15, CT19, CT20, CE16.5

✕ **Setmana: 13**

Activitat: Classe magistral: Tema 13. Seminari: Discussió a classe sobre un text o una peça.

Lloc: EINA

Material: Material indicado en la classe magistral

Resultats d'aprenentatge: CE16.6, CE19.1, CE19.2, CT15, CT19, CT20, CE16.5

✕ **Setmana: 14**

Activitat: Classe magistral: Tema 14. Seminari: Comentari de text.

Lloc: EINA

Material: Dossier de lectures

Resultats d'aprenentatge: CE16.6, CE19.1, CE19.2, CT15, CT19, CT20, CE16.5

✕ **Setmana: 15**

Activitat: Classe magistral: Tema 15. Seminari: Discussió a classe sobre un text o una peça.

Lloc: EINA

Material: Material indicado en la classe magistral

Resultats d'aprenentatge: CE16.6, CE19.1, CE19.2, CT15, CT19, CT20, CE16.5

✕ **Setmana: 16**

Activitat: Classe magistral: Tema 15 bis, Repàs general. Seminari: Discussió final treball de curs.

Lloc: EINA

Material: Presentació segons guió previ

Resultats d'aprenentatge: CE16.6, CE19.1, CE19.2, CT15, CT19, CT20, CE16.5

× Setmana: 17

Activitat: Classe magistral: Prova 5, Seminari: Discussió final treball de curs.

Lloc: EINA

Material: Presentació segons guió previ

Resultats d'aprenentatge: CE16.6, CE19.1, CE19.2, CT15, CT19, CT20, CE16.5

× Setmana: 18

Activitat: Seminari: Exposició del treball de curs, Re-evaluacions.

Lloc: EINA

Material: Presentació segons guió previ

Resultats d'aprenentatge: CE16.6, CE19.1, CE19.2, CT15, CT19, CT20, CE16.5

LLIURAMENTS

× Setmana: 5, 10, 12 i 17

Activitat: Proves d'avaluació parcial.

Lloc: EINA

Material: -

Resultats d'aprenentatge: CE16.5, CE16.6, CE19, CE19.1, CE19.2

× Setmana: 18 - 20

Activitat: Treball de curs. Presentació individual a classe.

Lloc: EINA

Material: -

Resultats d'aprenentatge: CE16.5, CE16.6, CE19.1

Competències i resultats d'aprenentatge de l'assignatura

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES

Competència

- × CE11** Demostrar que compren el funcionament de l'entorn econòmic, empresarial i institucional en el qual es contracten i desenvolupen professionalment el projectes i les activitats de disseny.

Resultats d'aprenentatge

- × CE11.6** Identificar els agents socials que participen de la cultura del disseny i definir les seves funcions i la seva interacció en el sistema de disseny.
- × CE11.7** Comparar les característiques de diferents cultures del disseny.

Competència

- × CE12** Demostrar que coneix l'entorn institucional i associatiu del món professional del disseny i el paper que juguen les diferents entitats i agents socials.

Resultats d'aprenentatge

- ✗ **CE12.1** Distingir les característiques i funcions de les diferents institucions que configuren la cultura del disseny.
- ✗ **CE12.2** Distingir les diferents tradicions en la pedagogia de les arts aplicades i el disseny.

Competència

- ✗ **CE16** Demostrar entendre i interpretar de manera pertinent i raonada els textos d'història, teoria i crítica del disseny.

Resultats d'aprenentatge

- ✗ **CE16.6** Localitzar els conceptes claus i les principals línees argumentals d'un assaig acadèmic de teoria i crítica de l'art i el disseny.

Competència

- ✗ **CE19** Demostrar conèixer els mètodes d'investigació rellevants per a la projectació i la teoria, l'anàlisi i la crítica del disseny i de l'art.

Resultats d'aprenentatge

- ✗ **CE19.4** Descriure les característiques generals dels principals mètodes i tendències de la història de l'art i del disseny.
- ✗ **CE19.5** Distingir els diferents enfocaments alhora de definir l'objecte d'estudi històric de l'art i el disseny.

COMPETÈNCIES TRANSVERSALS

- ✗ **CT2** Elaborar informes professionals i treballs acadèmics.
- ✗ **CT3** Demostrar conèixer i utilitzar correctament les fonts documentals i la bibliografia necessària tant per a la projectació com per a l'anàlisi i crítica raonada del disseny

Inici

EINA

Grau de Disseny

Especialitats

Pla d'estudis

Assignatures

Accés

Mobilitat

Pràctiques

Beques

Informació acadèmica

Màsters i postgraus

Cursos d'estiu

Alumni

Empresa

Internacional

Projectes

Recerca

Biblioteca

Arxiu

Qualitat

Contacte

EINA Centre Universitari
de Disseny i Art de Barcelona
Adscrit a la UAB

Passeig Santa Eulàlia, 25
08017 Barcelona
T +34 93 203 09 23 / info@eina.cat

[Avís legal](#)

[UAB](#)

[Facebook](#)

[Cookies](#)

[Webmail](#)

[Twitter](#)

[Intranet](#)

[Instagram](#)

[Blog](#)

[Pinterest](#)

[Vimeo](#)